

Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet

Norragatan 17, AX-22100 Mariehamn

Tel: +358 18 528 600, Fax: +358 18 528 601

E-post: kansliet@amhm.ax

Hemsida: www.amhm.ax

MILJÖTILLSTÅND

Ansökningsblankett A

Ansökan kan lämnas in elektroniskt på ovanstående e-postadress. Ifylles av alla sökanden.

Diarienummer - ifylles av myndigheten:

Ansökan avser:

- ☐ Ny verksamhet
- ☐ Utökning eller förändring av befintlig verksamhet
- ☐ Förnyande av miljötillstånd
- ☐ Revidering av tillståndsvillkor

Tidigare miljötillstånd:

- ☐ Miljötillstånd finns, nr

Tillståndet är giltigt t o m . . 20

A. Uppgifter om sökanden

1.1 Kontakt uppgifter / Företagets uppgifter

Namn:			
Adress:			
Post nr:		Postort:	
Telefon:		E-post	

1.2 Kontaktperson om annan än sökanden

Namn:			
Adress:			
Post nr:		Postort:	
Telefon:		E-post	

1.3 Om sökanden inte är en privatperson lämnas

FO-nummer:	
------------	--

2 Uppgifter om sökandens organisation och sakkunskap avseende miljöansvar

--

3. Uppgifter om sökandens ekonomi (se kapitel F. Förteckning över uppgifter som skall bifogas ansökan)

Bilaga nr:

B. Uppgifter om den verksamhet/åtgärd som ansökan avser**4.1 Ange verksamhetens art och omfattning**Metodbeskrivning bifogas ☐, bilaga nr:Situationsplan bifogas ☐, se bilaga nr:**4.2 Om ansökan avser utökning/förändring av befintlig verksamhet beskriv vilken ändring som avses**Metodbeskrivning bifogas ☐, bilaga nr:Situationsplan bifogas ☐, se bilaga nr:**5. Uppgift om verksamhetens inledande och eventuella avslutande**

Tidpunkt för verksamhetens inledande

. .

☐ Fortgående verksamhet

Tidpunkt för verksamhetens avslutande

. .

6. Detaljer om verksamhetstider, varaktighet och eventuell säsongsbundenhet

7. Ange om verksamheten eller åtgärden sker i yrkesmässig verksamhet

Ansökan avser	yrkesmässig verksamhet	☐
	icke yrkesmässig verksamhet	☐

8. Beskriv den teknik eller metod som används för utförande av verksamheten

Metodbeskrivning bifogas:	☐ ja	bilaga nr:	
Situationsplan bifogas	☐ ja	bilaga nr:	

C. Uppgifter om platsen för verksamheten/åtgärden:
9. Fastighetsbeteckning

Enligt lantmäteriets fastighetsregister:	-	-	-
--	---	---	---

10. Karta över platsen för verksamhet (se kapitel F. Förteckning över uppgifter som skall bifogas ansökan)

Karta bifogas:	☐ Ja	bilaga nr:	
----------------	-----------------------------	------------	--

11. Situationsplan över platsen för verksamhet med markerade utsläppspunkter

(se kapitel F. Förteckning över uppgifter som skall bifogas ansökan)

Karta bifogas:	☐ Ja	bilaga nr:	
----------------	-----------------------------	------------	--

12-13. Beskriv naturförhållanden och eventuella kulturvärden på platsen och i dess omgivning

Känner inte till om det finns eventuella kulturvärden på platsen ☐

14. Ange avstånd till närmaste fast- eller fritidsboende

Boende:	Avstånd:
---------	----------

15. Uppgifter om övrig verksamhet i närområdet, typ och avstånd anges

Typ:	Avstånd:	m
Typ:	Avstånd:	m
Typ:	Avstånd:	m

16. Uppgifter om sökandens möjligheter till alternativ placering av verksamheten

Mer uppgifter bifogas:	☐	Ja	bilaga nr:

D. Uppgifter om verksamhetens huvudsakliga miljöpåverkan

17. Påverkan på vatten

(använd tilläggsblankett 17 B vid ansökan om förfogande över annans egendom, 17 C vid ansökan om vattenuttag samt 17 D vid ansökan om muddring)

Ange om verksamheten har inverkan på

☐	Fiskebeståndet och möjligheten att bedriva fiske
☐	Samfärdsel
☐	Rekreationsmöjligheter, naturskönhet, kulturvärden och trivsel i omgivningen
☐	Möjlighet att bedriva annan verksamhet i området
☐	Annan påverkan? Vilken?

17.1 Vattenföretag

Avser verksamheten bortledande, byggande, fyllning, pålning, grävning, muddring, sprängning, rensning eller liknande åtgärd i vatten?

☐	Nej	(gå vidare till punkt 17.2 nedan)
☐	Ja	verksamheten avser:

Sker verksamheten på samfälld strand?	☐	Ja	☐	Nej
Sker verksamheten på samfällt vatten?	☐	Ja	☐	Nej

Innehar sökanden rådighet över det erforderliga området?

☐	Ja	Dokument som verifierar rådigheten bifogas i bilaga nr:	
☐	Nej	Ansökan om förfogande över området söks hos kommunen (enl. 123 § byggnadslagen)	
☐	Nej	Anhåller om förfogande över annans område	☐ (fyll i blankett 17B)

Ange om verksamheten ingår i någon dikes-, avlopps- eller bevattningssammanslutning

☐	Nej	
☐	Ja	Vilken sammanslutning:

17.2 Utsläpp till vatten

(vid utsläpp av avloppsvatten se kapitel 21. Avlopp)

Uppgifter om art och omfattning av de utsläpp av ämnen verksamheten kan förorsaka i vatten

Mer uppgifter bifogas:	☐	Ja	bilaga nr:

Ange användningsområde för ovan nämnda ämnen

Mer uppgifter bifogas:	☐	Ja	bilaga nr:

Vilka försiktighetsåtgärder vidtas för att minska risken för utsläpp i vatten av de ämnen som används i verksamheten? Finns förutsättningar att använda alternativa ämnen/kemikalier?

Mer uppgifter bifogas:	☐	Ja	bilaga nr:

18. Utsläpp i mark

(vid utsläpp av avloppsvatten se kapitel 21. Avlopp)

18.1 Ange art och omfattning av de utsläpp av ämnen som verksamheten kan förorsaka i mark

Mer uppgifter bifogas:	☐	Ja	bilaga nr:
Kemikalieinformation bifogas:	☐	Ja	bilaga nr:

18.2 Uppgifter om användningsområde för de olika ämnena

Mer uppgifter bifogas:	☐	Ja	bilaga nr:

18.3 Vilka försiktighetsåtgärder vidtas för att minska risken för utsläpp i mark av de ämnen som används i verksamheten? Finns förutsättningar att använda alternativa ämnen/kemikalier?

Mer uppgifter bifogas:	☐	Ja	bilaga nr:

19. Utsläpp i luft**19.1 Ange slag av ämnen och mängder som förbrukas och ger utsläpp till luft (halogener, flyktiga organiska kolväten s.k. VOC m.fl.)**

Ämne:	Mängd:	(ton alt. kg/h alt. g/m ³)
Ämne:	Mängd:	(ton alt. kg/h alt. g/m ³)
Ämne:	Mängd:	(ton alt. kg/h alt. g/m ³)
Kemikalieinformation bifogas:	☐ ja	bilaga nr:

19.2 Uppgifter om användningsområde för de olika ämnen som avgår till luft

Mer uppgifter bifogas:	☐	Ja	bilaga nr:

19.3 Vilka försiktighetsåtgärder/anläggning kommer att användas för att minska utsläpp av ämnen till luft? Finns förutsättningar att använda alternativa ämnen/kemikalier

Mer uppgifter bifogas:	☐	Ja	bilaga nr:

20. Buller, lukt, skakningar eller annan liknande miljöpåverkan

20.1 Uppgifter om art och omfattning av buller, lukt och skakningar eller annan miljöpåverkan

Metodbeskrivning bifogas:	☐	ja	bilaga nr:
Situationsplan bifogas	☐	ja	bilaga nr:

20.2 Vilka försiktighetsåtgärder/anläggningar kommer att användas för att minska buller eller annan miljöpåverkan på omgivningen?

Mer uppgifter bifogas:	☐	Ja	bilaga nr:

21. Avlopp

(använd tilläggsblankett 21.B vid ansökan om avloppsanläggning över 50 pe)

21.1 Inkoppling till kommunalt avlopp

☐	Kommunalt avlopp är anslutet till reningsverk:	
☐	Kommunal avloppsanslutning är möjlig. Avtal om inkoppling bifogas i bilaga nr:	
☐	Detaljer om avloppslösning bifogas (i punkt 21.2 eller i tilläggsblankett 21 B)	
	Åtminstone anläggningens utformning, kapacitet, reningsgrad samt belastning skall anges nedan	

21.2 Information om avloppsvattnet och anläggningen. Ange mängder och omhändertagande

Metodbeskrivning bifogas:	☐ ja	bilaga nr:		Situationsplan bifogas	☐ ja	bilaga nr:	

22. Avfall

(använd tilläggsblankett 22.B vid ansökan om avfallsanläggning)

22.1 Uppgifter om avfall. Ange typ, mängd, hantering av avfall som uppkommer i verksamheten

Metodbeskrivning bifogas:	☐ ja	bilaga nr:		Situationsplan bifogas	☐ ja	bilaga nr:	

23. Råvaror, kemikalier och bränsle

23.1 Uppgifter om de råvaror, bränsle, kemikalier och övriga ämnen som förekommer i verksamheten, avseende art, mängd, hantering, förbrukning och förvaring

Metodbeskrivning bifogas:	☐ ja	bilaga nr:		Situationsplan bifogas	☐ ja	bilaga nr:	

24. Vatten och energianvändning

24.1 Uppgifter om vattenförbrukning och energianvändning

Vatten:		liter eller kbm per år					
El:		kWh per år					
Övrigt:							
Metodbeskrivning bifogas:	☐ ja	bilaga nr:		Situationsritning bifogas	☐ ja	bilaga	

E. Egenkontroll av verksamheten

25. Uppgifter om teknik/metoder (enligt principen om bästa tillgängliga teknik) **som används för att minska verksamhetens miljöpåverkan**

Metodbeskrivning bifogas:	☐ ja	bilaga nr:		Situationsplan bifogas	☐ ja	bilaga nr:	

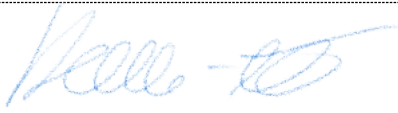
26. Förslag till skyddsåtgärder/försiktighetsmått och kontrollprogram

Metodbeskrivning bifogas:	☐ ja	bilaga nr:		Situationsplan bifogas	☐ ja	bilaga nr:	

27. Provtagnings- eller mätresultat från tidigare utförd övervakning och kontroll

Mer uppgifter bifogas:	☐ Ja	bilaga nr:	

Underskrift

Ort: _____	Datum: _____
	
Underskrift + namnförtydligande	Ombuds underskrift + namnförtydligande (fullmakt skall bifogas)

F. Förteckning över uppgifter som skall fogas till ansökan

- ☐ **28.** Sökande som inte ger sin frivilliga fullmakt (nedan) till att miljö- och hälsoskyddsmyndigheten inhämtar uppgifter om sakägare skall istället lämna förteckning över sakägare i form av utdrag och karta från lantmäteribyrån. Sakägare är den vars rätt eller skyldighet berörs. Förteckningens omfattning beror på det enskilda ärendets karaktär. Myndigheten arbetar efter följande riktlinjer:
1. Sakägare är alla rågrannar till den fastighet på vilken verksamheten finns eller kommer att anläggas om risk finns för att anläggningen kan leda till störning.
 2. Sakägare är generellt alla fastighetsägare i en 0,5-1 km radie från landverksamhet dock beroende på verksamhetens omfattning och omgivningsstörning.
 3. Sakägare är alla vattenägare och strandägare inom en 2 km radie från utsläppspunkt i vatten. En kilometer kan användas vid speciellt små utsläpp. I ärenden som inte berör direkta utsläpp kan andra riktlinjer följas.
 4. För kablar, rör, farleder eller liknande i vattendrag gäller generellt att sakägare är alla vars vatten- eller strandområde direkt berörs av verksamheten.

Frivillig fullmakt (ifylles alltid)

Undertecknad ger härmed sin tillåtelse till att miljö- och hälsoskyddsmyndigheten å dennes vägnar beställer förteckning över sakägare i form av utdrag och karta från lantmäteribyrån. Kostnaden betalas av sökanden genom att den adderas till avgiften för beslutet. Kryssa i ja eller nej nedan. Vid nej bifogas egen lantmåteriförteckning enligt ovan.

☐ Ja ☐ Nej

- ☐ **29.** Kopia av tillstånd som beviljats verksamheten/åtgärden och som är relevanta för prövning av miljötillstånd.
- ☐ **30.** Till ansökan som avser ny verksamhet skall lämnas uppgifter från kommunen om vilka plan eller byggnadsbestämmelser som gäller för området.
- ☐ **31.** Uppgifter om sökandens ekonomi, exempelvis kopia av årsredovisning. Uppgifterna används för bedömning av solvens. (Ange bilagans nummer under punkt 3 i blanketten)
- ☐ **32.** Till ansökan som avser arbete eller anläggning i vatten skall fogas uppgifter som styrker sökandens rådighet över berörda vattenområden eller att de som har rådighet över området givit sitt medgivande till vattenföretaget¹.
- ☐ **33.** Karta i tillräckligt detaljerad skala av vilken framgår platsen för verksamheten eller åtgärden. (Ange bilagans nummer under punkt 10 i blanketten)
- ☐ **34.** Situationsplan över platsen för verksamheten/åtgärden inklusive uppgifter om eventuella utsläppspunkter. (Ange bilagans nummer under punkt 11 i blanketten)

¹ Gäller ej om sökanden har anhållit om tillstånd till att förfoga över annans egendom enligt 6 kap. 8 § vattenlagen.

Närmare motivering till Nordic Trout Ab:s ansökan om förnyat miljötillstånd avseende odlingen Rödkär

Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet (nedan "ÅMHM") har genom beslut ÅMH-Pn 7/14, daterat 15.4.2014, beviljat Nordic Trout Ab (nedan "bolaget") miljötillstånd för fiskodling vid Rödkär, Föglö kommun, med vinterförvaring vid Rödkärsfladan invid Bråttö.

ÅMHM har genom beslut nr ÅMH-Pn 21/21, daterat 8.9.2021, beslutat att revidering av tillståndsvillkoren inte behöver genomföras.

Bolaget anholder om förnyat tillstånd för samma odlingsplats och med motsvarande tillståndsvillkor som enligt beslut ÅMH-Pn 7/14. På motsvarande sätt som enligt beslut ÅMH-Pn 7/14 anholder bolaget om att det förnyade miljötillståndets giltighetstid ska vara 10 år, med revidering efter fem år.

Bolaget konstaterar,

- att verksamheten har bedrivits i enlighet med gällande villkor,
- att verksamheten framöver kommer att bedrivas på i princip samma sätt och i samma omfattning som tidigare,
- att fiskodlingarnas gemensamma miljökontrollprogram visar att verksamheten ifråga inte medför någon sådan inverkan på vattenmiljön som orsakar försämring av vattenförekomsts status eller som äventyrar uppnående av god status i vattenförekomsten, eller annan inverkan som skulle utgöra hinder för den ansökta verksamheten (se närmare i Bilaga 2);
- att bolaget har en plan för minskning av verksamhetens belastning (Bilaga 3); och
- att några klagomål på verksamheten inte har kommit till bolagets kännedom.

Bolaget konstaterar vidare att det i dagsläget fortfarande inte finns tekniskt-ekonomiskt fungerande alternativ odlingsteknik som medför mindre miljöbelastning.

Det kan noteras att desamma legoavtal fortsättningsvis gäller som när Bolaget erhöll befintligt miljötillstånd (Bilaga 6). Det är följaktligen fråga om två legoavtal; ett med Karl-Erik Englund avseende markområde daterat 17.12.2001 och ett med Bråttö Fiskelag avseende vattenområde daterat 13.8.2008, till vilket gjorts tillägg 24.1.2020. Det kan noteras att Bolaget 1.3.2017 bytte namn från Ålands Fiskförädling Ab till Nordic Trout Ab.

Utgående från detta och befintlig miljötillståndspraxis ska bolagets ansökan om förnyat tillstånd beviljas.

NORDIC TROUT AB, 20.6.2024

Fiskodlingsverksamhetens miljöpåverkan

Fiskodlingarnas gemensamma miljökontrollprogram

I enlighet med de gällande miljötillstånden för fiskodlingar i havet utförs årligen provtagningar för att utvärdera miljöpåverkan. Dessa ingår i ett gemensamt miljökontrollprogram för fiskodlingarna, koordinerat av Ålands fiskodlarförening. Kontrollprogrammets utformning är framtaget i samråd med ÅMHM och miljöbyrån och har modifierats under årens lopp baserat på de utvärderingar av resultaten som gjorts av oberoende experter, samt på praktiska erfarenheter och observationer i fält. En utvärdering av provtagningsresultaten görs årligen av oberoende expert och med jämna mellanrum analyseras även trender över längre tid i långtidsutvärderingar, den senaste för åren 2011-2021. Samtliga provtagningsresultat och utvärderingsrapporter finns myndigheten tillhanda.

Valet av provtagningsparametrar i kontrollprogrammet har gjorts så att miljöeffekter kan detekteras både på kort-, medel- och lång sikt. Det är en stor utmaning att hitta lämpliga provtagningspunkter för varje fiskodlingsplats. Provpunkterna behöver vara placerade på ett ställe där resultaten ger en realistisk bild av miljöpåverkan samtidigt som de är jämförbara med provtagningspunkterna vid referensstationen och dessutom utgör ett underlag för en rättvis jämförelse med de andra fiskodlingsplatserna. I den senaste långtidsutvärderingen var ett förslag från den oberoende experten att helt och hållet exkludera fiskodlingar i mycket exponerat läge från kontrollprogrammet, eftersom de (på grund av utspädningseffekten) endast har en begränsad påverkan på den lokala näringsbelastningen. Ålands fiskodlarförening har dock valt att fortsättningsvis inkludera samtliga fiskodlingsenheter i kontrollprogrammet, men endast utföra de provtagningar som ger relevanta resultat.

Under 2022 gjordes en utvidgad sedimentstudie med provtagningar i transekter som kompletterade de tidigare sedimentstudierna. På basen av detta gjordes en omfattande revidering av provtagningspunkternas placering. Samtliga provpunkter för bottenfauna, sediment och perifyton är från och med 2023 respektive 2024 placerade på 150m avstånd från fiskodlingsanläggningarna, vilket gör resultaten från olika odlingsplatser mer jämförbara med varandra.

Odlingen Rödsjär

Fiskodlingen ligger på ett relativt grunt och skyddat område men med hög vattengenomströmning och erosionsbotten. Detta bekräftas av sedimenttransekterna som provtogs under 2022. En hög vattenomsättning indikeras också av att syrgashalten i bottenvattnet genomgående varit högre än vid referenspunkten (se figur 160, s.146 Långtidsutvärdering 2011-2021). Områden med erosionsbotten lämpar sig inte för bottenfaunaprovtagning, men vid ett tillfälle då ett bottenfaunaprov gick att få visade bottenfaunaindex BQI på god status. Klorofyllhalten har motsvarat måttlig till god status och siktdjupet måttlig status.

I långtidsutvärderingen för åren 2011-2021 är den sammanvägda bedömningen att fiskodlingsverksamheten vid Rödsjär ger upphov till ”måttliga lokala miljöeffekter”. Bedömningen baseras på ”en tydlig nedsättning av miljötillståndet för perifyton”. Där konstateras dock att det även vid referenspunkten kan beläggas en trend av ökande perifytonbiomassa (figur 158, s 145). I sammanhanget kan konstateras att Rödsjär ligger drygt 1km från en vältrafikerad farled i Föglöfjärden som i okänd utsträckning bidrar till utsläpp av näringsämnen, ökad turbiditet (=försämrat siktdjup) samt fysiska störningar på botten och stränder i form av svall och sug. Det finns också flera större

fiskodlingsenheter i närheten (Flisö Fisk). Skillnaden mellan prov- och referenspunkter var dock som minst sommaren 2021 då odlingen tömts på fisk i och med sanering av IHN-viruset, vilket indikerar att odlingen har en viss, kortsiktig lokal effekt på perifytontillväxten.

Provtagningen av sediment i transekter år 2022 bekräftade att det rådde erosionsförhållanden vid samtliga punkter, förutom vid en punkt ca 100m nordost om odlingen som karaktäriserades av transportbotten (fig 41 och 42, s.33 Miljökontroll 2022). En viss mängd reducerande ytsediment hittades sydost om odlingen. Under 2023 visade sedimentprovtagningen en viss förbättring jämfört med tidigare år (Tabell 6, s 11 Miljökontroll 2023).

NORDIC TROUT AB, 20.6.2024

Plan för minskning av verksamhetens belastning

I enlighet med villkoren i miljötillståndsbeslut ÅMH-Pn 7/14 presenterar Nordic Trout Ab (nedan ”**bolaget**”) följande plan för minskning av bolagets fiskodlingsverksamhets belastning allmänt och vid odlingen Rödsjär.

Bolaget arbetar kontinuerligt med att förbättra samtliga tekniker och processer inom bolagets verksamhet för att minska verksamhetens belastning. Detta förbättringsarbete omfattar åtgärder i förhållande till bland annat:

- Foderutveckling. Utvecklingen av fiskfoder går kontinuerligt framåt, och nya fiskfoder med mindre näringsbelastning som framöver utvecklas kan skapa möjligheter att minska verksamhetens belastning.
- Utfodringsteknik. Utfodringsteknik och -rutiner uppdateras kontinuerligt. Bland annat har utfodringssystemet vid Rödsjär uppdaterats 2016.
- Utbildning av personal. Personalen utbildas kontinuerligt så, att personalen är insatta i hur belastningen från verksamheten kan minimeras.
- Noggrann skötsel och planering av verksamheten. Verksamheten sköts och planeras så att den ska fungera så effektivt och miljövänligt som möjligt. I detta sammanhang kan bl.a. nämnas ny ROV införskaffades 2023, vilket ökar möjligheterna att övervaka och planera verksamheten.
- Uppföljning av fiskhälsa och biosäkerhet. Bolaget har bl.a. en biosäkerhetsplan som ses över årligen.
- Miljövänlig utrustning, bl.a. genom uppdatering till miljövänligare båtar. Till Rödsjär införskaffades ny båt 2020.
- Teknikutveckling. Teknikutveckling kan på längre sikt ge möjligheter att minska verksamhetens belastning. Som exempel på potentiell teknikutveckling kan nämnas att Ålands Fiskodlarförening r.f., där bolaget är en aktiv medlem, ska delta i ett pilotprojekt avseende uppsamling av partikulärt spill (slam) från fiskodlingar.
- Därtill kan nämnas att utrustningen vid Rödsjär kontinuerligt uppdateras för att öka funktionssäkerheten och ändamålsenligheten, exempelvis uppgraderas ramar och kassar 2019 och sälkskrämmor införskaffades 2021.

Det bör noteras att bolaget inom ramen för daglig drift och tillsyn minimerar utsläpp till vattenmiljön genom att så långt som möjligt optimera odlingsförhållandena, foderförbrukningen och fiskens välbefinnande. Fisk av god kvalitet och god kondition medför under goda odlingsförhållanden ett optimalt utnyttjande av fodret och dess innehåll av näringsämnen, vilket minimerar belastningen på vattenmiljön. Odlingsförhållandena kontrolleras bl.a. i förhållande till vattentemperatur och syrehalt.

Det kan även noteras att verksamheten såsom tidigare kommer att omfattas av det gemensamma miljökontrollprogrammet för fiskodlingarna på Åland, vilket administreras av Ålands fiskodlarförening. Kontrollprogrammets innehåll har uppgjorts i samråd med tillsynsmyndigheten och uppdateras kontinuerligt, och undersökningarna genomförs av godkänd utomstående konsult. Kontrollprogrammet ger faktaunderlag för hur verksamheten belastar vattenmiljön, och faktaunderlaget kan även användas för att planera och organisera verksamheten så, att belastningen minimeras.

Genom dessa åtgärder kan verksamhetens belastning på vattenmiljön långsiktigt minskas.

NORDIC TROUT AB, 20.6.2024

ÅLANDS MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSMYNDIGHET

Prövningsnämnden

Norragatan 17, 22 100 Mariehamn

Tel. (018) 528600 växel, Fax. (018) 528601

E-post: kansliet@amhm.ax

Hemsida: www.amhm.ax

MILJÖTILLSTÅND

Beslut nummer	Diarienummer
ÅMH-Pn 7/14	2010-1011

Beslutsdatum	(2008-1399)
15.04.2014	(2008-1402)
	(2008-1416)
	(2008-1315)

Sökanden

Ålands Fiskförädling Ab

Fiskhamnsvägen 10

AX-22710 Föglö

Ärende

Ålands Fiskförädling Ab ansöker om förnyat miljötillstånd för fiskodling vid Rödkär samt omstrukturering av befintliga fiskodlingar.

Omstruktureringen avser flytt av odlingsplatser vid Bergö i Lemland och Norrboda, Lumparland, i sin helhet samt halva odlingskapaciteten vid Ängösund i Lumparland dels till Rödkär och dels till ny plats vid Skrovsö, bägge i Föglö. Kvarvarande del av fiskodlingen vid Ängösund nyttjas därefter för sättfiskodling och övervintring.

Den i ansökan avsedda verksamheten är tillståndspliktig enligt:

- 10 § landskapslag (2008:124) om miljöskydd, miljöskyddslagen,
- 6 kap. 16 § punkt a) vattenlag (1996:61) för landskapet Åland, vattenlagen.

Beslut

Miljötillstånd

ÅMHM beviljar med stöd av 17 § 1 mom. miljöskyddslagen Ålands Fiskförädling Ab miljötillstånd för flyttning av odlingskapacitet till befintlig odlingsplats vid Rödkär, Föglö kommun, i enlighet med karta i bilaga 2. Odlingskapaciteten vid Rödkär utökas därmed. Vinterförvaring får fortsättningsvis ske på befintlig plats i Rödkärsfladan invid Bråttö.

Giltighet

Detta tillstånd gäller till och med 31.12.2024.

Ansökan om förnyat tillstånd ska lämnas till ÅMHM senast 01.07.2024. En förutsättning för att fortsatt tillstånd för fiskodlingsverksamheten ska ges är att bästa tillgängliga teknik används. Till ansökningarna ska fogas en konkret plan för hur verksamheten ska utvecklas för att minska belastningen på vattenområdet.

Tillståndshavaren ska inkomma med en ansökan om revidering av tillståndsvillkor senast 01.07.2019. Ifall ansökan om revidering av tillståndsvillkor inte görs inom den föreskrivna tiden förfaller tillståndet i enlighet med 21 § 2 mom. e punkten miljöskyddslagen.

Ersättning

ÅMHM har prövat frågan om ersättning enligt 7 kap. 8 § vattenlagen. Myndigheten konstaterar att nedanstående tillståndsvillkor utgör sådant skydd att verksamheten inte kommer att orsaka sådan skada som ligger till grund för ersättning enligt 7 kap. 4 och 6 §§ i vattenlagen.

Miljökonsekvensbedömning

ÅMHM har övervägt behovet av miljökonsekvensbedömning i enlighet med 2 och 3 §§ i landskapsförordning (2006:86) om miljökonsekvensbedömning. Till underlag för detta beslut krävs inte en miljökonsekvensbedömning.

Villkor och föreskrifter

Tillståndshavaren ska följa nedanstående villkor och föreskrifter utfärdade med stöd av 24 och 26 §§ miljöskyddslagen samt 4 kap. 7 § vattenlagen:

1. Innan odlingskapaciteten vid Rödkär utökas ska de tidigare odlingsenheterna vid Bergö i Lemland och Norrboda, Lumparland upphöra med verksamhet på de gamla odlingsplatserna. Utförd flyttning ska meddelas ÅMHM.
5 kap. 9 § 2 mom. vattenlagen
2. De avvecklade odlingsplatserna vid Bergö i Lemland och Norrboda i Lumparland ska fortsättningsvis ingå i fiskodlingens kontrollprogram under minst 5 år för uppföljning av återhämtning. Havsbotten nedanför kassarna ska besiktas och fotograferas eller videodokumenteras senast inom 1 år efter att platsen avvecklas. Om filmning visar på ackumulation av slam och exkrementer som sedimenterat under kassarna ska sedimenten provtas med bottenfaunaprov och sedimentprov för att fastställa eutrofigrad, näringsämnesinnehåll och eventuell lakbarhet. Minst ett bottenfaunaprov ska dock tas från respektive odlingsplats och

analyseras under slutet av uppföljningsperioden om 5 år. Detta kan ske tillsammans med fiskodlingens kontrollprogram om det anses lämpligt och praktiskt. Resultaten lämnas in till ÅMHM för utvärdering.

Allt avfall ska transporteras till godkända mottagare och övrigt eventuellt kvarblivet material, såsom kassar, ramar, bojar mm. ska avlägsnas från strandområden.

24 § d punkten miljöskyddslagen

3. Verksamhetens totalbelastning till vattenmiljön vid Rödsjär får uppgå till maximalt 2035 kg fosfor och 16689 kg kväve årligen.

Med totalbelastning avses den mängd kväve och fosfor som binds i den producerade fiskens årliga tillväxt subtraherat från den totala mängden kväve respektive fosfor i det foder som årligen används.

Vid vinterförvaringsplatsen får fisken hållas under tiden 15.10 – 15.5. Vid utfodring vid övervintringsplatsen skall fodermängden minimeras. Totalbelastningen av närsalter vid övervintringsplatsen ska subtraheras från ovanstående krav för den yttre odlingsplatsen så att totalbelastningen inte överskrider.

24 § a punkten miljöskyddslagen

4. Tillståndshavaren ska så långt det är möjligt införskaffa information om fodrets ursprung och framställning för att på så sätt försäkra att det framställts på ett miljömässigt godtagbart sätt.

7 § miljöskyddslagen

5. Tillståndshavaren ska sträva till att minska belastningen på vattenområdet som verksamheterna ger upphov till och vid den dagliga skötseln noggrant beakta miljöskyddsaspekter. Tillståndshavaren ska tillämpa bästa tillgängliga teknik som enligt gängse branschkriterier är ekonomiskt möjligt samt kontinuerligt sköta och underhålla anläggningarna så att minsta möjliga miljöförorening och störning av närliggande bebyggelse uppstår. Tillståndshavaren ska sträva till att minska foderkoefficienten och använda foder med minsta möjliga fosfor- och kväveinnehåll.

4 kap. 7 § 2 mom. vattenlagen, 4 § miljöskyddslagen

6. Tillståndshavaren ska hålla fiskodlingsanläggningarnas konstruktioner och anordningar i sådant skick och förankra dem så att de hålls på den avsedda platsen och inte stör sjötrafiken eller förorsakar det övriga nyttjandet av vattendraget sådan skada som kan undvikas. Utmärkning eller belysning av fiskodlingsanläggningen får inte störa trafiken i allmän farled och eventuell belysning får inte störa navigationsljus i farleden.

För att trygga sjötrafiken i anläggningarnas närhet ska konstruktionerna vara utmärkta på ett av Trafikverket godkänt sätt.

4 kap. 4 § vattenlagen

7. Kemikalier ska hanteras och användas så att eventuellt spill eller läckage inte kan nå avlopp, luft, mark eller vatten eller på annat sätt förorena miljön eller orsaka olägenhet utöver vad deras faktiska bruk föranleder. Kemikalier som används inom verksamheten ska antecknas i driftjournal enligt föreskrift 10.

All personal som kommer i kontakt med kemikalier ska känna till kemikaliernas huvudsakliga egenskaper och hur de ska hantera eventuella olyckor. Svenskspråkiga skyddsinformationsblad för de använda kemikalierna ska finnas lätt tillgängliga. Utrustning för uppsamling av eventuellt spill eller läckage ska finnas tillgängligt på anläggningen.

I verksamheten får endast sådana medel och kemikalier användas som är tillåtna enligt landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om kemikalier (1990:32).

Tvätt och färgning av kassar ska ske med minsta möjliga negativa påverkan på miljön och bör i mån av möjlighet helt undvikas.

4-5 §§ och 24 § e punkten miljöskyddslagen, 4 kap. 7 § 1 mom. vattenlagen

8. Avfallshanteringen ska följa landskapslagen om renhållning (1981:3) och gällande kommunala föreskrifter samt skötas så att miljöförorening och olägenhet för människors hälsa förhindras. Följande prioritetsordning ska iakttas för hantering av det avfall som uppstår i verksamheten: förebyggande, förberedelse för återanvändning, materialåtervinning, annan återvinning såsom exempelvis energiåtervinning samt bortskaffande.

Fodersäckar och ensilageplast ska lämnas hos godkänd mottagare.

All hantering av död fisk ska ske slutet för transport till godkänd anläggning för kompostering eller motsvarande godkänd anläggning enligt krav för behandling av animaliskt kategori III avfall, i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning nr 1069/2009 om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter som inte är avsedda att användas som livsmedel. Hanteringen ska redovisas i driftjournal enligt föreskrift 10.

8a - 8f §§ landskapslag (1998:91) om renhållning

9. Om fisken i anläggningarna konstateras eller misstänks ha en smittsam sjukdom som kan överföras från ett djur till ett annat eller en smittsam sjukdom som inte allmänt förekommer, ska sökanden underrätta ÅMHM

och landskapsveterinären vid Ålands landskapsregering samt vidta nödvändiga åtgärder.

Om avfall i form av död fisk uppkommer vid bekämpning av sjukdom ska avfallet behandlas i en av myndigheterna godkänd anläggning för behandling av animaliskt avfall med risk för smitta. Avfallet klassas då som animaliskt kategori II avfall, i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning nr 1069/2009 om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter som inte är avsedda att användas som livsmedel.

Hanteringen ska redovisas i driftjournal enligt föreskrift 10.

4 kap. 4 § vattenlagen

10. För kontroll av verksamheternas miljökonsekvenser ska en driftjournal föras. I journalen ska finnas uppgifter om:

- foderleverantör samt företagsmärkning
- mängden använt foder och dess innehåll
- de mängder fisk som tillförts odlingarna samt bortförts från dem
- hantering av död fisk enligt villkor 10
- förekomst av eventuella fisksjukdomar och behandling av dem samt fiskens medicinering och dödlighet
- använda kemikalier, inköp, förbrukning och lagerhållning
- typ och mängd avfall samt avfallets mottagare
- andra nödvändiga uppgifter om verksamheten

Journalen ska bevaras 10 år vid anläggningen och kunna uppvisas vid inspektion. Ett årssammandrag av driftjournalen ska årligen lämnas till ÅMHM inom februari månad följande år på en för detta ändamål uppgjord blankett.

Tillståndshavaren ska på begäran av ÅMHM uppge nödvändiga uppgifter och utredningar för kontroll av skötseljournalens tillförlitlighet.

26 § miljöskyddslagen, 7 § fiskodlingsförordningen

11. Tillståndshavaren ska på egen bekostnad låta utföra kontroller av fiskodlingarnas inverkan på vattendraget, inverkan på fiske och fiskbestånden på ett av myndigheten godkänt sätt. Kontrollerna kan utföras som samkontroll tillsammans med de andra kontrollskyldiga i området enligt det gemensamma miljökontrollprogrammet för fiskodlingarna på Åland. Om tillståndshavaren inte utför kontrollerna inom detta program ska ett förslag till alternativt program lämnas in till ÅMHM inom två månader efter det att detta beslut vunnit laga kraft.

Om resultaten av observationerna ger anledning därtill kan kontrollprogrammet senare ändras i samråd med ÅMHM eller i enlighet med 26 § 4 mom. miljöskyddslagen.

Resultaten av observationerna ska inlämnas till ÅMHM och Föglö kommun. Dokument och resultat från kontrollprogrammet ska bevaras vid anläggningarna och kunna uppvisas för tillsynspersonal.

26 § miljöskyddslagen

12. Tillståndshavaren ska utse en ansvarig person som har den kunskap som krävs för att övervaka anläggningarna så att miljötillståndet följs.

Personens namn och kontaktuppgifter ska meddelas till ÅMHM. Vid byte av ansvarig person ska uppgifterna uppdateras.

7 § miljöskyddslagen

13. Tillståndshavaren är skyldig att kontrollera, utreda och redovisa verksamhetens miljökonsekvenser vid avslutande av verksamhet. Meddelande om avveckling ska göras till ÅMHM, som kan besluta om sådana undersökningar, åtgärder och försiktighetsmått som krävs vid avveckling av verksamheten.

24 § d punkten miljöskyddslagen

Beslutsmotiveringar

Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet (ÅMHM) konstaterar, efter att ha prövat förutsättningarna för tillstånd, att verksamheterna med iakttagande av de i tillståndet givna tillståndsvillkoren är förenlig med miljöskyddslagen och den lagstiftning som nämns i 10 § i samma lag. Vid avgörandet har myndigheten även beaktat förutsättningarna som gäller för verksamhetsutövaren enligt 7 § miljöskyddslagen. De villkor och föreskrifter som fastställts i beslutet har utformats så att ändamålet nås med minsta möjliga negativa miljöpåverkan utan att denna miljöhänsyn blir oskälig enligt 4 § miljöskyddslagen.

Tillståndets giltighet

Enligt 4 kap. 1 § vattenlagen ska vattenfarlig verksamhet utövas så att ändamålet med verksamheten nås med minsta skada och olägenhet utan att kostnaderna för dessa hänsyn medför att verksamheten omöjliggörs. Av förarbetena till vattenlagen framgår att övergödning är ett av de största vattenvårdsproblemen i saltsjön. Myndigheten konstaterar att fiskodling innebär ett nettotillskott av närsalter till vattnet. Även om fiskodlingens bidrag till Östersjöns totala övergödningssproblem är relativt litet, är det ur ett åländskt perspektiv det största enskilda bidraget. Myndigheten konstaterar med utgångspunkt i detta att det är skäligt att tillståndet tidsbegränsas och omprövas med 10 års intervall och att villkoren

däremellan revideras efter 5 år för att begränsa fiskodlingsverksamhets belastning på vattenmiljön enligt 24 § miljöskyddslagen och i enlighet med vad som stadgas i 4 kap. 7 § vattenlagen. Tillstånd har tidigare tidsbegränsats till 5 år men en giltighetstid på 10 år med villkorsrevidering efter 5 år försämrar inte miljöskyddet medan det däremot ger verksamhetsutövaren bättre förutsättningar att investera i miljöförbättrande teknik.

Flyttning av plats

Ålands Fiskförädling Ab anhåller om tillstånd att flytta odlingsenheterna vid Bergö i Lemland och Norrboda, Lumparland, i sin helhet samt halva odlingskapaciteten vid Ängösund i Lumparland dels till Rödkär och dels till ny plats vid Skrovsö, bäge i Föglö.

Enligt 5 kap. 9 § 2 mom. vattenlagen får ny eller ändrad verksamhet komma till stånd i vattenområdet endast om det visas att åtgärden eller verksamheten inte kan bidra till ökad övergödning i området eller att förbättringsöverskott utnyttjas. Omstruktureringar och flyttningar av fiskodlingsenheter är därmed möjligt utan att förbättringsöverskott utnyttjas så länge den totala belastningen av övergödande ämnen inte ökar inom det berörda vattenområdet. De berörda fiskodlingsenheterna ligger definitionsmässigt inom samma vattenområde, Södra saltsjöområdet, enligt vattenförordning (2010:93) för landskapet Åland. Därmed ges möjlighet till flytt av odlingsenheten i enlighet med detta tillstånd. Omstruktureringen får påbörjas i och med att detta beslut vunnit laga kraft. För att inte öka belastningen från övergödande ämnen måste enligt villkor 1 de gamla odlingsplatserna först vara avvecklade innan den flyttade odlingskapaciteten tas i bruk vid Rödkär eller Skrovsö.

Avveckling av odlingsplats

Ålands Fiskförädling Ab kommer att avveckla sina odlingsenheter vid Bergö i Lemland och Norrboda, Lumparland i och med omstruktureringen. Vid avveckling av verksamhet behöver verksamhetens effekter på miljön och vattenmiljön kontrolleras för att utreda behov av sanering eller istandsättning samt förebyggande av vidare utsläpp. Fiskodlingarnas påverkan på vattenmiljön och botten behöver kontrolleras visuellt och genom analys av bottenfauna. Avfall och utrustning som tidigare använts i verksamheten får inte lämnas kvar så att de förfular eller förorenar miljön. Villkor 2 reglerar krav på åtgärder efter att verksamheten upphört i syfte att utreda behov av istandsättning och sanering av områden samt förebyggande av vidare utsläpp, i enlighet med d punkten 24 § miljöskyddslagen.

Verksamhetens belastning

Myndigheten konstaterar att en minskning av belastningen från fiskodlingsverksamhet med dagens teknik i huvudsak kan uppnås genom att minska mängden genom fodret tillförda närsalter till vattnet. Hur stor belastningsminskningen kan bli begränsas dock av vilka krav på närsalter fisken har för bibehållen tillväxt och välmående, utfodringsteknik samt av de foder som finns tillgängliga på marknaden. Med beaktande av att odlingen kan medföra viss negativ inverkan på vattenmiljön har totalbelastningen av kväve och fosfor till vattenmiljön beräknats, begränsats och reglerats i villkor 3 så att förutsättningar för tillstånd enligt 4 kap.1, 2, 4, 7 §§ vattenlagen, 5 kap. 9 § vattenlagen ska föreligga.

ÅMHM bedömer, med beaktande av odlingsplatsens placering och den inverkan de närliggande odlingarna har på vattenmiljön i området, att tillståndsvillkoren är ändamålsenliga för att uppnå tillräckligt miljöskydd enligt 4 kap. vattenlagen och för att bestämmelserna om vattenkvalitet i 5 kap. 9 § vattenlagen ska vara uppfyllda. Beräkningen av belastningen för odlingsplatsen har utgått från genomsnittliga värden av fodrets innehåll av kväve och fosfor, samt bedömningen att bästa tillgängliga teknik som enligt gängse branschkritier är tillämpbar används. Myndigheten har uppskattat den genomsnittliga foderkoefficienten (FK) till 1,15. Vid beräkningarna har myndigheten utgått från att fodret innehåller i genomsnitt 0,80 % fosfor och 6,1 % kväve samt att fisken binder 0,4 % fosfor och 2,75 % kväve. I bedömningen har såväl fiskens välmående, miljömässiga aspekter samt uppgifter i ansökan beaktats.

Eftersom det är fråga om en flyttning av befintlig odlingskapacitet har bedömningen utgått från gällande tillstånd, beviljade på 1990-talet, för de gamla platserna. De gamla tillstånden hade begränsning av näringsämnen i foder och en maximal produktion. Vid beräkning och fördelning av näringsämnesbelastning har i första hand beaktats näringsinnehållet och den totalbelastning de medfört och i andra hand odlingsbegränsningen. Äldre foder, foderkonverteringsfaktor och praxis har justerats så att kväve och fosformängderna i fodret blivit i kongruens, dvs. fosformängden har minskats och kvävet har ökat för att passa modernt foder och modern praxis. Vid fördelning av tillgänglig odlingskapacitet har sökandens önskemål om fördelning av odlingskapaciteten beaktats. Vid Rödsjär har den befintliga odlingen således utökats så att totalbelastningen fosfor ökar 961 kg och kvävet 7873 kg.

Om tillståndshavaren odlar enligt ovanstående innebär det att denne enligt ÅMHM:s beräkningar kan odla cirka 390 ton med en teoretisk belastning motsvarande 2035 kg fosfor och 16689 kg kväve vid odlingsplatsen utanför

Rödsjär. Om det i samband med revidering av villkor eller förnyande av tillstånd senare framgår att belastningen lokalt blir för stor så måste villkor 4 omprövas och näringsmängderna kan justeras.

Den i havet utsläppta specifika belastningen får inte enligt fiskodlingsförordningen överskrida 6 gram fosfor och 50 gram kväve per kilogram producerad fisk. Enligt myndighetens beräkningar blir den specifika belastningen 5 gram fosfor och 43 gram kväve per kilogram producerad fisk om bästa tillgängliga foder och teknik tillämpas.

Tabell 1. Myndighetens beräkningar av teoretisk och specifik belastning för Rödsjär.

	<i>Fosfor (kg)</i>	<i>Kväve (kg)</i>
Villkor för tillåtet närsaltsinnehåll i fodret	3600	27450
Tillåtet närsaltsinnehåll ger max. fodermängd	450000	450000
Fodermängd ger fisktillväxt (med FK 1,15)	391304	391304
Totala mängden näringsämnen som binds i fisken	1565	10761
<i>Teoretisk belastning</i>	<i>2035</i>	<i>16689</i>
<i>Specifik belastning</i>	<i>0,005</i>	<i>0,043</i>

Om det i samband med tillsyn, revidering av villkor eller förnyande av tillstånd senare framgår att belastningen lokalt blir för stor så måste villkor 4 omprövas och näringsmängderna kan justeras.

Det foder som används vid fiskodling i Östersjön består i huvudsak av råvaror från fisk, trots att en numera ökande andel vegetabilier inblandas. Fiskodling innebär därmed en indirekt påverkan på ekosystemen, varför myndigheten anser att det är skäligt att sökanden i enlighet med kravet i 7 § miljöskyddslagen ska ha tillräcklig kunskap om verksamheternas miljöpåverkan och kravet i 4 § miljöskyddslagen på förebyggande av skada därav. Sökanden ska därför enligt villkor 4, så långt det är möjligt, begära in uppgifter från leverantören om att fångst av fiskråvara och tillverkning har skett enligt gällande lagar, överenskommelser och enligt miljömässigt godtagbara metoder och principer.

Enligt 4 kap. 7 § 1 mom. vattenlagen ska den som utövar eller ämnar utöva vattenfarlig verksamhet vidta de skyddsåtgärder, tåla de begränsningar samt iaktta de försiktighetsmått i övrigt som skäligen kan krävas för att förebygga eller avhjälpa risk för försämring av vattenkvaliteten. Omfattningen av åliggande enligt 4 kap. 7 § 1 mom. ska bygga på tekniskt bästa möjliga lösning som är ekonomiskt möjlig för den typ av verksamhet som är ifråga. Exempelvis finns idag olika tekniska hjälpmedel för övervakning och styrning av utfodring. Villkor 5 ställs i syfte att tillgodose kraven på bästa tillgängliga teknik enligt miljöskyddslagens 4 § och 4 kap. 7 § 2 mom. vattenlagen.

Odlingsplatsens lokalisering och lämplighet

För att utföra ett vattenföretag krävs enligt 2 kap. 2 § i vattenlagen rätt eller rådighet över vattenområdet och enligt 2 kap. 3 § vattenlagen råder den som äger en fastighet över det vatten som finns där, om inte annat följer av bestämmelserna i vattenlagen. Sökanden arrenderar behövliga vattenområden.

Enligt 4 kap. 6 § vattenlagen får vattenfarlig verksamhet endast utövas på plats eller platser där minsta möjliga olägenhet för vattenmiljön uppstår och där förutsättningarna finns eller kan skapas för det slags verksamhet som är i fråga, utan att oskäligt högre verksamhetskostnader uppstår till följd av platsvalet. ÅMHM konstaterar att forskning visat att kuststräckor med goda förutsättningar för fiskodling vanligen har en hög vattenomsättning. Hög vattenomsättning medför att utspädningen är stor och att eventuella övergödningseffekter är svåra att mäta i odlingens närhet. Vid en bra lokalisering får man således små lokala effekter, men ett generellt tillskott av närsalter till havet.

Enligt platskraven i 3 § landskapsförordning (2007:57) om odling av regnbågslax och lax i havet, fiskodlingsförordningen, ska fiskodlingar med en årlig produktion som överstiger 25 ton endast bedrivas på plats som ligger utanför de områden som enligt förordningen är inre vatten med lägre vattenomsättning samt ha ett öppenhetsvärde som är minst 0,75 eller en exponeringsgrad som är minst 6 samt ha ett vattendjup på minst 10 m.

De anläggningar som avses i ansökan skulle fortsättningsvis vara placerade i Föglöfjärden invid Rödsjär och i Rödsjärfladan invid Bråttö i Föglö kommun. Enligt sökanden är vattendjupet vid den yttre odlingen cirka 12 meter, vilket fyller kraven i fiskodlingsförordningen. Enligt den schematiska utredningen "Förslag till det reviderade miljökontrollprogrammet för fiskodlingen på Åland" (Jukka Mehtonen, Husö biologiska station, 2000) över de åländska fiskodlingarnas instängdhet har vattenområdet i Föglöfjärden, där den yttre odlingsenheten ligger, beräknats ha en yta på 3,40 km² och en öppenhet på 0,50. Den inre odlingsenheten vid Bråttö har beräknats ha en yta på 0,784 km² och en öppenhet på 0,55. Öppenheten har beräknats genom att dividera vattenytans area med tvärsnittsöppningarnas area. Öppenheten avspeglar vattenutbytetiden och är ett mått på ett områdes känslighet för övergödning. Ett öppenhetsvärde på 0,5-0,55 indikerar att vattenutbytet är något begränsat. Den inre odlingens mindre area medför dock att detta område är betydligt känsligare för påverkan av närsalter än den yttre. Den inre platsen lämpar sig därför endast för vinterförvaring. I ansökan anges att vattenutbytet på bägge odlingsplatserna

är gott. För odlingen vid Rödsjär är exponeringsgraden 11, vilket mer än väl tillgodoser kraven.

Målsättningen med fiskodlingsförrordningen är att de inre strandnära odlingsplatserna ska flyttas till mer lämpliga odlingsplatser med högre vattenomsättning. Flyttning av Ålands Fiskförrädlings odlingsenheter vid Bergö i Lemland och Norrboda i Lumparland till Rödsjär och den nya odlingsplatsen utanför Skrovsö är därmed förenligt med fiskodlingsförrordningen.

Fiskodlingens placering är väsentlig för att vattenföretaget ska utföras med minsta intrång och olägenhet för andra allmänna och enskilda intressen och särskilt med beaktande på fiskbestånd och möjlighet att bedriva fiske, samfärdsel, möjligheterna att på det berörda vattenområdet i framtiden utföra annat vattenföretag, utöva vattenfarlig verksamhet eller bedriva annan härmed jämförbar verksamhet samt rekreationsmöjligheterna, naturskönheten, kulturvärdena och trivselen i omgivningen. Villkor 6 anger att anläggningarna ska hållas i skick samt vara förankrade så att de inte flyttar sig eller utgör olägenhet för samfärdsel enligt 4 kap. 4 § vattenlagen.

Kemikalier och avfallshantering

Kemikalier ska hanteras så att de inte kan förorena mark, luft eller vatten enligt miljöskyddslagens 4 och 5 §§. Med stöd av e punkten 24 § miljöskyddslagen och 4 kap. 7 § vattenlagen utfärdar ÅMHM villkor 7 om hantering av kemikalier inom verksamheten. Exempelvis finns idag tekniska alternativ till färgning av odlingskassar med anti-foulingmedel.

Villkor 8 reglerar hantering av avfall som uppkommer i verksamheten och ska enligt 3b § landskapslag (1981:3) om renhållning beaktas prioriteringsordningen förebyggande, förberedelse för återanvändning, materialåtervinning, annan återvinning (t.ex. till energi) samt bortskaffande.

Olika typer av avfall ska insamlas, sorteras och hållas avskilda från varandra i alla skeden av hanteringen, i den mån det är nödvändigt för att förebygga hälso- och miljörisker samt ordna avfallshantering på ett ändamålsenligt sätt enligt 8c § renhållningslagen. Vidare ska enligt samma lag allt avfall separeras och återvinnas om det är tekniskt möjligt. Enligt renhållningslagens 8 d § får olika typer av farligt avfall inte spädas ut eller blandas sinsemellan eller med annat avfall eller andra ämnen, utom i det fall det är nödvändigt för återvinning eller bortskaffande av avfallet och det kan göras utan att orsaka skada eller fara för människors hälsa eller miljön.

Villkor 9 reglerar hantering vid konstaterande av sjukdomsutbrott i odlingen och hur verksamhetsutövaren ska förfara så att smittspridning begränsas och

risk för spridning av smitta till vild fisk minimeras. Villkoret ges med stöd av vattenlagen 4 kap. 4 § för att tillgodose att verksamhetens risk för påverkan på fiskbestånd och fiske minimeras.

Egenkontroll

Enligt 1 kap. 1 § vattenlagen ska vatten och vattenområden inom landskapet användas på det sätt som bäst gagnar en uthållig utveckling. Ytvatten samt ekologiska förhållanden i saltsjön ska nyttjas, skyddas och vårdas så att en uthållig utveckling gagnar och så att där kan finnas sådana växt- och djursamhällen, som i huvudsak utgör naturliga inslag i dessa naturmiljöer.

Verksamhetsutövaren ska enligt 7 § miljöskyddslagen ha tillräcklig kunskap om verksamhetens miljöpåverkan och om möjligheterna att förebygga och begränsa dess negativa miljöpåverkan. Ett stöd för detta är egenkontroll av verksamheten. ÅMHM föreskriver i med stöd av 26 § miljöskyddslagen i föreskrift 10 att verksamhetsutövaren ska föra dagbok över verksamheten samt sammanställa uppgifterna till en lättfattlig årsrapport som ska skickas in till tillsynsmyndigheten.

Recipientkontroll

Föreskrift 11 syftar till att klargöra verksamhetsutövarens ansvar för egenkontroll i enlighet med miljöskyddslagens 26 §. Kontroll av odlingarnas miljöpåverkan sker inom ramen för det gemensamma miljökontrollprogrammet för de åländska fiskodlingarna från 1993, vilket reviderats år 2002, 2007 och 2013. Enligt plan sker provtagning årligen vid samtliga fiskodlingsenheter där verksamhet bedrivs.

Ansvarig person

En ansvarig person med den kunskap som krävs för att övervaka anläggningarna och att miljötillståndet följs måste enligt föreskrift 12 finnas för att fylla kravet på verksamhetsutövarens organisation i miljöskyddslagens 7 §.

Avslutande av verksamhet

På grund av svårigheter att i samband med prövningen bedöma omfattningen av påverkan på miljön och därmed behov av eventuella åtgärder vid avslutande av verksamhet utfärdas inget villkor för detta. Om tillståndet inte innehåller tillräckliga bestämmelser för avslutande kan ÅMHM enligt 34 § miljöskyddslagen besluta om dylika åtgärder i samband med eller efter avslutande. Med villkor 13 avses att verksamhetsutövaren vid avslutande av verksamheten ska ansöka om tillstånd för avslutande för att myndigheten ska kunna göra en bedömning av huruvida det behövs

undersökningar, saneringsåtgärder eller andra försiktighetsmått i samband med avslutandet.

Yttranden och utlåtanden

Under ärendets beredning har det delgivits 2 gånger. Inga yttranden som specifikt rörde Rödkär har inkommit.

ÅMHM har inbegärt utlåtande från Ålands Landskapsregering för att bedöma eventuell inverkan på främst vattenkvaliteten i Föglöfjärden vid omstrukturering av odlingsanläggningar till Föglö. Utlåtandet anger att området vid Skrovsö är klassat som yttre vattenområde, men att det ändå är snarlikt inre vattenområde på grund av Föglöfjärdens trösklar.

Vattenomsättningen på platsen uppskattas dock vara god, bl.a. tack vare fartygstrafik i handelsfarleden väster om den tänkta odlingsplatsen.

Landskapsregeringen har också utfört datormodellering i BEVIS-programmet. Modelleringen visar att det är bättre att fördela den odlingsvolym som skall omstruktureras mellan den nya platsen vid Skrovsö och befintlig odling vid Rödkär, vilket tycks ge minsta effekter, jämfört med att flytta hela belastningen till Skrovsö. Modelleringen visar också att näringsbelastningen rör sig söderut i Föglöfjärden och Ledfjärden, dock inte så att de påverkar naturreservat/Natura 2000 områdena vid Björkör.

Modelleringen visar vidare på stora förväntade förbättringar i vattenkvalitet i Bergö-Nåtö-Järsö-området, Järsöfjärden samt hela Lumparns inlopp upp till Prästö och vattenområdena öster om Lumparland. Omstruktureringen är förenlig med fiskodlingsförordningens intentioner.

Sammanfattande motivering

ÅMHM konstaterar att kravet på sökandens rätt till de erforderliga vattenområdena är uppfyllda och att platserna som avses i ansökan lämpar sig för fiskodlingsverksamhet i den omfattning som anges i tillståndsvillkoren ovan. Vidare konstaterar myndigheten att ovan ställda villkor utgör ett sådant skydd att verksamheterna inte står i strid med enskilda och allmänna intressen.

Fiskodlingsverksamhet medför ett nettotillskott av närsalter till havet, men då miljötillståndet innehåller villkor och föreskrifter för förebyggande av förorening och begränsning av fiskodlingsverksamhetens belastning, vilka ges med stöd av 24 och 26 §§ i miljöskyddslagen och 4 kap. 7 § vattenlagen, anser myndigheten att nyttan av att verksamheten får bedrivas på den avsedda platsen är betydlig i förhållande till den skada som kan följa av att verksamheten tillåts.

Villkoren har utformats i syfte att tillse att ändamålet med verksamheten nås med minsta olägenhet för miljön, utan att kostnaderna för dessa hänsyn medför att företaget och verksamheten omöjliggörs. Verksamhetsutövaren svarar enligt 7 § miljöskyddslagen och 4 kap. 7 § vattenlagen, oavsett givna villkor, för att miljöförorening förebyggs, undanröjs och begränsas och för att försämring av vattenkvaliteten förhindras, så även efter det att verksamheten avslutats i enlighet med vad som sägs i 34 § miljöskyddslagen och 4 kap. 7 § vattenlagen.

Med ovanstående motiveringar finner ÅMHM grund för beviljande av tillstånd för flyttning av befintlig fiskodlingsverksamhet inom det Södra saltsjöområdet delvis till Rödsjär samt delvis till ny plats utanför Skrovsö, Föglö kommun.

Avgift

För detta tillståndsbeslut uppbärs avgift i enlighet med § 14 Ålands Landskapsregerings beslut (2013:2) om taxa för ÅMHM. Avgiften baseras på taxa för år 2010.

Fiskodling >1800 kg årligt fosforinnehåll i fodret	€	2375,00
Annonskostnad	€	313,81
Lantmäteriverket, sakägarförteckning	€	0
Totalt *	€	2693,81

* Annonskostnad för delgivning av beslutet tillkommer.

Bilagor

1. Ärendehantering
2. Karta över odlingsplatserna
3. Besvärshanvisning

För Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet,

Ordförande Ulrika Sandell
Prövningsnämnden

Föredragande Mikael Stjärnfelt
Miljöskyddsinspektör

ÄRENDEHANTERING

Ansökan

Ärendet har inletts vid ÅMHM 15.12.2010.

Ärendet har sambehandlats med andra ärenden gällande omstrukturering och flytt av odlingsplatser vid Bergö i Lemland och Norrboda, Lumparland, i sin helhet samt halva odlingskapaciteten vid Ängösund i Lumparland dels till Rödkär och dels till ny plats vid Skrovsö, bågge i Föglö. Huvudärende har varit dnr 2008-1315 gällande omlokalisering till ny fiskodlingsplats vid Skrovsö.

Delgivning av ansökan

Ansökan delgavs offentligt under tiden 4.10– 1.11.2013 på ÅMHM:s anslags-tavla. Delgivning gjordes också genom annons i tidningen Åland 4.10.2013. Vid delgivningen framgick att vem som helst hade rätt att skriftligen yttra sig över ansökan inom ovannämnda tid.

Ansökan har tidigare även varit delgiven 16.1 – 6.2.2012.

Yttranden

Yttranden har inte inkommit under tiden för offentlig delgivning.

Utlåtanden

Inför senaste delgivning har utlåtande begärts och erhållits från Ålands Landskapsregering.

Bemötande

Sökanden har givits tillfälle att bemöta sådant som tillförts ärendet av annan än sökanden.

Delgivning av beslut

Tillståndsbeslutet sänds till sökanden med mottagningsbevis. Beslutet delges offentligt genom annons i tidningen Åland och ÅMHM:s anslagstavlor och en kopia av beslutet finns under denna tid framlagd för allmänheten på kommunkansliet och ÅMHM:s kansli. Beslutet finns även tillgängligt på internet på Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighets hemsida, www.miljohalsoskydd.ax. Vid delgivningen framgår att sakägare kan anföra besvär över beslutet hos Ålands förvaltningsdomstol.

Nordic Trout Ab
Att:
Fiskhamnsvägen 10
22710 Föglö

Verksamhet

Fiskodling
Rödsjär
Föglö

Ärende

Ansökan avser revidering av villkor i miljötillstånd för befintlig fiskodling vid Rödsjär, Föglö kommun, i enlighet med fastslagen tidpunkt för revidering i beslut ÅMH-Pn 7/14.

Ansökan avser ingen ändring av tillståndsvillkor, men bolaget önskar förlänga tillståndets giltighetstid från 31.12.2024 till 31.12.2026 med beaktande av ärendets långa handläggningstid.

Tillståndsplikt föreligger enligt 10 § landskapslag (2008:124) om miljöskydd, nedan miljöskyddslagen och villkoren i miljötillståndet revideras i enlighet med 22 § miljöskyddslagen.

Beslut

Miljötillstånd

ÅMHM beslutar att revidering av tillståndsvillkor inte behöver genomföras med stöd av 22 § miljöskyddslagen. Beslut ÅMH-Pn 7/14 fortsätter därmed att gälla i oförändrad form.

Giltighet

ÅMHM avslår bolagets ansökan om förlängd giltighetstid till 31.12.2026.

Ansökan om förnyat tillstånd ska inkomma innan 01.07.2024 i enlighet med beslut ÅMH-Pn 7/14.

Inkommer ansökan om förnyat tillstånd innan 01.07.2024 gäller tillståndet tills dess att beslut med anledning av ny ansökan vunnit laga kraft.

Villkor och föreskrifter

Tillståndsinnehavaren ska följa villkor och föreskrifter så som de stadgats i beslut ÅMH-Pn 7/14.

Beslutsmotiveringar

Verksamheterna och dess placering

Genom detta beslut fortsätter beslut ÅMH-Pn 7/14 och dess villkor och föreskrifter samt giltighetstid att gälla i oförändrad form.

Därmed är lokaliseringen inte under prövning i detta beslut utan det hänvisas till motiveringar i nämnda beslut. Tillsyn som skett under tillståndstiden har heller inte påvisat behov av flytt av verksamheten.

Allmänna innehållsmotiveringar

Sökanden har uppgivit i ansökan att tillståndsvillkoren i beslut ÅMH-Pn 7/14 fungerar för fiskodlingsverksamheten i oförändrad form under tillståndets resterande giltighetstid.

Miljöskyddslagen anger i 22 § bestämmelser för revidering av villkor i miljötillstånd. Enligt 1 mom. kan prövningsmyndigheten besluta att revidering av tillståndsvillkor, som gäller annan verksamhet än sådan som är tillståndspliktig enligt direktiv 2010/75/EG, inte behöver göras om revideringen är uppenbart onödig.

ÅMHM har i samband med den regelbundna tillsynen och årsrapporter kontrollerat att villkor i tillståndet följs. Resultaten från miljökontrollprogrammet visar att påverkan på vattnet vid Rödkär har förbättrats något och klassades 2020 som måttlig-stor påverkan. Finns ingen data från senaste bottenfaunaundersökningen. ÅMHM bedömer att den negativa miljöpåverkan som utnyttjandet av tillståndet medför, inte är väsentligt större än vad som kunde förutses vid tillståndsprövningen. Inte heller har omständigheter ändrats väsentligt eller BAT-kraven utvecklats så att villkoren för närvarande behöver revideras. ÅMHM bedömer att nuvarande tillståndsvillkor i beslut ÅMH-Pn 7/14 är ändamålsenliga för att uppnå tillräckligt miljöskydd enligt 4 kap. vattenlagen (1996:61) för landskapet Åland, nedan vattenlagen, och för att bestämmelserna om

vattenkvalitet i 5 kap. 9 § vattenlagen ska vara uppfyllda. Vid förnyandet av tillståndet år 2024 kommer ÅMHH att på nytt kontrollera trenden för odlingens påverkan på vattnet.

Myndigheten konstaterar att verksamhetsutövaren påvisat tillräcklig kunskap och att denne är organiserad på ett trovärdigt sätt. ÅMHH konstaterar vidare att företaget uppfyller kravet om verksamhetens organisation enligt 7 § miljöskyddslagen.

Ansökan om förnyat tillstånd ska inkomma innan 01.07.2024 i enlighet med beslut ÅMH-Pn 7/14. ÅMHH avslår bolagets ansökan om förlängd giltighetstid till 31.12.2026. Ansökan som inkom juni 2019 avsåg ändring av utsläppsvillkor av näringsämnen till vattenmiljön genom tre olika alternativ. Bolaget meddelade under september 2019 att bolaget ämnade komplettera ärendet. ÅMHH bedömer att den långa handläggningstiden inte är orsakad av myndigheten, utan beror på bolagets anhållan om förlängd kompletteringstid. Slutliga ansökningshandlingen inkom under maj 2021.

Inkommer ansökan om förnyat tillstånd innan 01.07.2024 gäller tillståndet tills dess att beslut med anledning av ny ansökan vunnit laga kraft i enlighet 21 § miljöskyddslagen.

Sammanfattande motivering

ÅMHH konstaterar att kravet på sökandens rätt till det erforderliga vattenområdet är uppfyllt och att platsen som avses i ansökan lämpar sig för fiskodlingsverksamhet i den omfattning som anges i tillståndsvillkoren. Vidare konstaterar myndigheten att tidigare ställda villkor utgör ett sådant skydd att verksamheten inte står i strid med enskilda och allmänna intressen.

Fiskodlingsverksamhet medför ett nettotillskott av närsalter till havet, men då miljötillståndet innehåller villkor och föreskrifter för förebyggande av förorening och begränsning av fiskodlingsverksamhetens belastning, vilka ges med stöd av 24 och 26 §§ i miljöskyddslagen och 4 kap. 7 § vattenlagen, anser myndigheten att nyttan av att verksamheten fortsatt kan bedrivas på den avsedda platsen är betydlig i förhållande till den skada som kan följa av att verksamheten tillåts.

Avgift

För detta tillståndsbeslut uppbärs avgift i enlighet med bilaga 1, avgiftstabell 1 i Ålands landskapsregeringsbeslut (2018:99) om taxa för ÅMHM. Timtaxan är fastställd till 65 €/h. Avgiften för detta beslut är jämförbar med avgiften för revideringsbeslut utan ändring i villkor enligt nu gällande avgiftstaxa (2021:49) för ÅMHM

Revideringsbeslut utan ändring i villkor, instruktioner eller föreskrifter 292 €

Besvär

Besvärсанvisning bifogas.

Beslutet justeras omedelbart.

För Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet

 Ordförande Ulrika Sandell-Boman Prövningsnämnden Beslutande	 Ann-Sofi Wikingson Miljöskyddsinspektör Föredragande
--	--

Bilagor

1. Ärendehantering
2. Besvärсанvisning

Ärendehantering

Ansökan

Nordic Trout Ab har ansökt om revidering av villkor i miljötillstånd för fiskodling.

Ansökan inkom 24.06.2019 och har kompletterats 24.09.2019 och 24.05.2021.

Delgivning av ansökan

Ansökan delgavs offentligt under tiden 30 juni – 21 juli 2021 på ÅMHM:s anslagstavla. I delgivningen framgick att vem som helst hade rätt att skriftligen yttra sig över ansökan inom ovan nämnda tid.

Yttranden

Inte några yttranden har inkommit under tiden för offentlig delgivning.

Utlåtanden

ÅMHM har inte begärt utlåtanden.

Bemötande

Ärendet har inte tillförts material av annan än sökanden.

Delgivning av beslut

Tillståndsbeslutet sänds till sökanden med mottagningsbevis. Beslutet delges offentligt på ÅMHM:s anslagstavla och en kopia av beslutet finns under denna tid framlagd för allmänheten på ÅMHM:s kansli. Beslutet finns även tillgängligt på internet på ÅMHM:s hemsida, www.amhm.ax. I delgivningen framgår att sakägare kan anföra besvär över beslutet hos Ålands förvaltningsdomstol.

